

Posamezna številka v Ljubljani in Trstu 4 vin.

"JUTRO" izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — ob 3. jutraj, ob ponedeljkih ob 5. jutraj.
— Naročnina znaša: v Ljubljani v upravnistvu mesečno K 1.—, z dostavljanjem na dom K 1.20; s pošto celoletno K 18.—, polletno K 9.—, četrletno K 4.50, mesečno K 1.50. Za inozemstvo celoletno K 28.—.
Telefon številka 118.

JUTRO

NEODVISEN POLITIČEN DNEVNIK.

Izven Ljubljane in Trsta 6 vin.

Uredništvo in upravnistvo je v Franciškanski ulici 8. Dopisi se pošiljajo uredništvu, naročnina upravnistvu. Nepravilna pisma se ne sprejemajo, rokopiši se ne vračajo. Za oglaševanje plača: peti vrsta 15 v, osmrtnice, poslana in zahvale vrsta 30 v. Pri večkratnem oglaševanju popust. Za odgovor je priložiti znamko.
Telefon številka 118.

Zadnji akt barona Schwarza.

Pred desetimi dnevi je odšel baron Schwarz na štiri mesečni dopust, s katerega se ni več vrne. Izbran mu je že za naslednika dvorni svetnik Chorinsky, ki bo tekom prihodnjih štirih mesecev že dejansko vodil vse posle kranjske deželne vlade. Predno se je baron Schwarz odpeljal iz kranjske dežele, je moral še prizadati Slovence nečuvno krivico. Izdal je na mestni magistrat strogo ukaz, ki je kričal, da je provokacija čelga našega naroda, nesramno podcenjevanje čisto slovenske prestolice slovenskega ljudstva. Baron Schwarz je odredil, da ne smejo magistratni števni komisariji nobene slovenskega uslužbenca, ki so ga nemški gospodarji na sleparski način in umetno napravili pri ljudskem štetju za Nemce, klicati na magistrat v svrhu korektur številnih pol. Skorej vsi ljubljanski Nemci so vse svoje slovenske uslužbenke proti njihovi volji vpisali v številne pole za Nemce. Na stotine, veliko čez tisoč slovenskih hlapcev, služkinj, kuharic in hišnikov so sedaj napravili ljubljanski Nemci za ljudi z nemškimi običajnim jezikom.

Okoli 1500 Slovencev so pred 10 leti na ljubljanskem magistratu rešili pred nemškim nasilstvom s tem, da so v vseh slučajih, kjer je bila sleparija očitna, kjer se je v polah na prvi pogled poznalo, da so Nemci umetno napravili slovenskega uslužbenca za Nemca, poklicali prizate ljudi na magistrat radi pojasnila. V vseh 500 slučajih se je pred desetimi leti izkazalo, da so Nemci sleparili in da so brez vednosti ali pa proti volji slovenskih uslužbencev napravili njihov običajni jezik za nemški.

Tudi letos je bila dolžnost številnih komisarijev, da so se prepirali o pravilno izpolnjenih rubrikah številnih pol. Čisto pravilo so postopali, da so v dvomljivih slučajih zahtevali jasnosti, osobito, ako se je mestni magistrat po časopisu, ali drugače opozorilo na mahinacije nemškega odseka za ljudsko štetje ki stoji pod vodstvom c. in kr. penzioniranega avstrijskega štabnega oficirja.

Nemci pa so imeli slabo vest in nemški Volksrat je pritisnil na barona Schwarza, da je izdal ukaz po katerem so slovenski uslužbenci postali žrtve nemškega nasilja v Ljubljani.

Na Koroškem, na Štajerskem in v drugih izvenkranjskih kronovinah, pa tudi na Kranjskem so nam te dni nemški števni komisariji požrli na tisoče in tisoče slovenskih duš, sedaj pa je priskočil baron Schwarz Nemcem na pomoč še v Ljubljani, da jim omogoči na umeten način zvišati svoje sicer v resnici malenkostno število. Nečuvno je odločil deželnega predsednika, tistega barona Schwarza, ki je napravil tekom svojega službovanja že toliko pogreškov in pregreš-

kov, da je postal na svojem mestu zrel edinole še za penzijo. Tisti baron Schwarz, ki je z izmišljenimi in neresničnimi informacijami, farbal skozi mesece ministerstvo in brez potrebe kilcal v Ljubljano v pripravljeno krdela orožništva ter dneve in noči zlorabljal asistenco cele ljubljanske garnizije, se upa, predno zapusti našo deželo kot svoj zadnji akt izdati ukaz, katerega ve, da ga slovenska javnost ne sme in ne more brez odpora prenesti. Če imamo ljubljanski Slovenci sploh še trohico narodnega čustva, narodnega ponosa in narodne zavednosti, moramo baronu Schwarzu odgovoriti tako, da mu bo tudi v daljini še šumelo po ušesih.

Dolžnost vseh slovenskih, osobito ljubljanskih poslancev, je da vlože pri deželni vladi najodločnejši protest proti taki samovoljni zlorabi uradne oblasti deželnega šefa. Zahtevati morajo, da se nemudoma preklicajo Schwarzov odlok. Na javnih shodih je treba protestirati zoper nemško nasilje v srcu Slovenije. Naša politična in nepolitična društva in tudi posamezni Slovenci pa morajo nemudoma revidirati ljudsko štetje in eruirati vse slovenske uslužbenke pri nemških gospodarjih, za katere je nevarnost, da so vpisani za Nemce.

Neusmiljeno in brezobzirno moramo razkrinkati vse Nemce in nemčurje, ki so si upali, dati v naši centrali napačne podatke v številne pole. Odločno in krepko moramo zahtevati, da se nemudoma korigirajo vse lumparije in vsa nasilstva, ki so jih uprizorili pri štetju Nemci v Ljubljani na škodo Slovencev.

Nathan v klerikalnem deželnem zavodu.

(Iz Dolenjske.)

I.

To veste menda vsi, kakšno svetohlinsko komedijo so klerikalci ugajali, ker je rimski župan Nathan se drznil papežu povedati, da je on, papež le namestnik tistega Krista, ki je bil tako reven, da ni imel niti mesta, kamor bi bil položil svojo trudo glavo k počitku. Tega pa najbrže ne veste vsi, da je med ravno tistimi svetohlinskimi farizeji mnogo in še vse drugačnih Nathanov, kot je Nathan, župan večnega mesta.

Bog obvaruj, da bi kdo izmed vas mislil, da ima naš današnji junak le količjak rimskega Nathana na sebi in v sebi. Ne, tega ne! Zakaj, naš junak je ravnatelj deželne kmetijske šole na Grmu, vobče visoko čislani možakar, svojčas odločen naprednjak, ki je trdil, da farji ne spadajo v politiko.

Na zadnjem shodu zaupnikov brezpogojno klerikalne „Kmetijske zveze“ v Kandiji, pa se je mož ohrabil in zapel visoko pesem o slavi svojih klerikalnih gospodarjev.

S tem korakom se je mož sam odpovedal apelu na našo lojalnost, da bi le zaradi njega, kot ravnatelja deželnega zavoda ne izpregovoril resno besedo o razmerah na tem zavodu. Mogoče, da bi kljub temu vendar-le še molčali, ako bi se klerikalci ravno v tem času splošnih občinskih volitev tako nesramno ne lagali, kako lepo postopajo, kako skrbje za svoje uslužbenke in da bi klerikalci baš v tem času ne začeli intenzivno agitacijo po Dolenjskem v svrhu ojačenja njih politične moči.

Začnimo pa pri zadnjem škandaloznem slučaju hišnika M. Podbevška.

Miha Podbevšek je bil na kmetijski šoli na Grmu skozi 13 let za hišnika. Mož je sicer klerikalec, a eden redkih zadnjih preostankov poštenih, odkritih klerikalcev.

Služil je 13 let, a vendar ga niso hoteli definitivno nastavit. Pač pa je moral kot vsak definitivni nastavljenec podpisati in se držati službene pragmatike. Videli bomo, da so njegovi gospodarji na podlagi te pragmatike zahtevali od njega le dolžnosti, nikakor pa ne upoštevali tudi njegovih pravic.

Mož je imel izpočetka poleg zaduhlega nezdrugega stanovanja 36 K mesečno, kot približek pa so računali to, da je njegova žena prala perilo za učence na zavodu. Vsled prenapornega dela pa je žena v nosečem stanju zaporedoma nevarno zbolela, ali kot se je Rohrman izrazil: hišnikova žena je zvrгла.

Ko se je to drugič pripetilo in se je bilo bati katastrofe, je mož prosil Rohrmana, naj pusti poklicati zdravnika. Rohrman pa mu je obrnil hrbet, ter se ni prav nič zmenil za nujno prošnjo. Prišla pa je njegova soproga k brez zavestno ležeči hišnikovi ženi, ter ji očitala: „Kaj mislite biti vedno v tem.“

Dočim po mnenju g. Rohrmana hišnikova žena „zvrže“, vživajo deželne krave na Grmu to čast, da stoji nad njihovimi jasi v hlevu črno na belo zapisano: ta in ta krava je tega in tega dne „porodila“. Toliko v ilustracijo socijalnega miljenja na deželnem zavodu. Pa ravnatelj g. Rohrman je šel v svojem socijalizmu še dalje. Poklical je hišnika k sebi, ter mu strogo prepovedal nadaljnjo zakonsko združenje, češ, da ima že itak dovolj otrok. Istega mnenja je bil tudi učitelj Lapajne, ki je dejal: Kaj mislite, da bo Vaše otroke dežela redila?

Pa prejšnji vodja g. Dolenc ni bil priljubljen, to se znan. Tudi njegov pristav g. Rohrman ni maral zanj. Ker je vedel, da hišnik ve marsikatero o Dolencu, je pristav sklenil prijateljstvo s hišnikom. Zaupala sta si drug drugemu težnje in pritožbe nanašajoče se na šikane od strani vodje Dolenca. Večnim pritožbam zoper vodjo je deželni odbor konečno ugodil, Dolenca vpokojil, na njegovo mesto pa imenoval Rohrmana. Kakor hitro je Rohrman dosegel že

dolgo zaželjeno čast vodje, ali ravnatelja, je napram svojemu bivšemu zaupniku hišniku Podbevšku pokazal, da vse kar je bilo med njima, je bilo.

Nasprotje med starim in novim vodjem je privedlo gospoda do tožbe. Novi vodja, ki je vedel, da hišnik marsikaj ve o staremu vodji, kar bi morda njemu prišlo prav v tožbi proti Dolencu, se je zopet kazal prijaznega napram hišniku. Prosil ga je, naj mu zaupa, kar ve o Dolencu, in kar zna tudi njemu, hišniku, samemu še prav priti. Hišnik pa mu je odgovoril, da on sicer veliko ve, toda on bo povedal kadar se bo njemu zdelo primerno.

Rohrmana je ta odklonitev jako užalila. Naključje mu je doneslo novega zaveznika v osebi učenca Čoka. Le tega je hišnik ovadil radi neke — recimo — „delikatese“.

Za odšli letnikom je nastopil mlajši letnik, pri katerem je bil Čokov prijatelj Hvalec. Ta pride nekoč k hišniku s prošnjo, naj mu njegove raztrgane čevlje hitro popravi. Ker hišnik tega ni mogel tako hitro storiti, mu je ponudil par Čokovih popravljenih čevljev, dokler njegovih ne popravi. Hvalec je čevlje vzel, glede svojih pa je hišniku rekel, da jih lahko obdrži, ali vrže proč.

Komaj pa je Hvalec dobil Čokove čevlje na posodo, je stvar ovadil vodstvu. Meseca junija je bil hišnik poklican k zaslišanju. Izpovedal je, kakor se je stvar dogodila, zahteval pa disciplinarno preiskavo, če se ga hoče kakega pregreška sumničiti. — Vodja je izjavil da je vsako sumničenje izključeno.

Že meseca julija je vodja skrivaj iskal drugega hišnika. Oni protokol s starim hišnikom pa je romal k deželnemu odboru, ki je vodjo pozval v predložitve, in sicer kar je za klerikalni deželni odbor jako značilno, po tistem času, ko je Podbevšek v zavesti svoje nekrivde, zaprosil za stalno nameščenje.

Se le meseca oktobra se je deželni odbor izjubil odločiti usodo svojega uslužbenca ter zvestega pristasa. Rohrman je kar kratko in ustmeno povedal, da se mu je služba odpovedala in sicer takoj.

Kot nekako posebno milost so hišniku izplačali za tri mesece plačo. Deželni odborniki, med njimi dr. Šusteršič, Jarc i. dr. pa so mu obljubili, da mu preskrbe v Ljubljani kako drugo službo. Klerikalci, ki ne marajo nezakonskih otrok, kot to večkrat povdajajo, so na Podbevškovo mesto nastavili nekega nezakonskega mladega človeka, v katerega hišo so za 3 mesece potisnili svojega pristasa. A še ni potekel zadnji mesec, že ga naganjajo iz hiše. Reče zdaj ne ve, kam bi se obrnil. Ima 4 nepreskrbljenih otrok ter bolno ženo. Klerikalni kolovodje so svojo besedo požrli ter svojega moža sramotno pustili na cedilu.

Kaj pravi k temu službena pragmatika? O tem izpregovorimo jutri na

podlagi avtentičnih podatkov. Tudi o ostalih razmerah na tem sedaj klerikalnem zavodu, se še pomenimo podrobneje. Za danes zaključimo z vprašanjem: Ali je Rohrman pri tem nedolžen?

Slovenski jug.

Zagrebsko hrvatsko zemaljsko kazališče v Sarajevu. Bosenski sabor je določil v svojem preteklem zasedanju svoto 6000 K, da bi moglo prirediti hrvatsko zemaljsko kazališče v Zagrebu par predstav v Sarajevu. „Srbska Rijeka“ z veseljem pozdravlja ta korak sabora, ki je s tem razveselil vsakega prijatelja umetnosti, zlasti pa slovenske umetnosti. Sarajevčani so imeli namreč dosedaj priliko, gledati le predstave raznih potujočih ali pa komade tujih družb, ki so ne le malo umetniške, ampak tudi hladne za narodno čuteče srce. G. Marković, član zagrebskega gledališča je že dopel v Sarajevu, da pripravi vse potrebno. Sarajevski krogi so ga kar najpriskrbenje sprejeli in lahko se že z vsoto gotovostjo pričakuje, da bo zagrebsko gledališče doseglo v Sarajevu velikansko uspeh. Predstave se vrše letos najbrže meseca marca. Sodelovalo bo okoli 200 oseb, vsi člani opere, operete in baleta, celotni orkester in kor. Zagrebsko gledališče ostane v Sarajevu le nekoliko dni in bo priredilo 4 izbrane opere in 4 operete. V jeseni pa se vrše dramske predstave.

Preganjanje Srbov v Turčiji. Zdi se, da so Srbi sedaj, za časa baje ustavnega mladoturškega režima, zgubili še edino, kar so imeli, to je — tiskovno svobodo. V Prizrenu so namreč oblasti obsodile tamkajšnjega srbskega knjigotrtca Vaša Cemerikića na leto ječe radi prodaje „nasprotnih knjig“, kar se je, kakor poroča „zakonitost“ običajno godilo za časa Abdul Hamidovega režima. Tako postopanje znači ironijo na ustavnost novega režima, katera v svoji temeljni osnovi izključuje omejevanje knjigotrštva. Knjig, katere so sedaj proglašene za „nasprotno“, ni preje nihče proglaševal za „nasprotno“, in so se svobodno prodajale. In radi tega bo moral trpeti sedaj knjigotrtec Cemerikić celo leto v ječi.

Splošni pregled.

Grof Thun.

Grof Thun je bil v zadnjem času važna oseba, ker se je od njega pričakovalo rešitve na Češkem in s tem tudi rešitve sedanje situacije v parlamentu. Grof Thun se je tudi res potrudil, da bi bil dosegel vsaj deloma spravo na Češkem, toda to je mu ni posrečilo. Grof Thun bo sicer v kljub temu v par dneh imenovan za namestnika na Češkem, ker je upati, da v bodočnosti lahko doseže, kar se mu sedaj ni posrečilo. Ravno njegovo i-

LISTEK.

MICHEL ZEVACO:

Otroci papeža.

Roman in rimske zgodovine.

[216]

Spadacappa je skrčil dlan, ne da bi ganil roko od žvota. Ragastens je postavil konec noge v njegovo dlan... S počasnim, neprekinjenim naporom se je dvignil kvišku brez najmanjšega stresa. Ta hip je bil čudež volje, moči in hladnokrvnosti. Trenotek nato je imel Ragastens obedve nogi na ramah Spadacappe... Dvignil je roke... S konci prstov je dosegal okrajek pod Primaverinim oknom.

Nepremičen, stoječ kakor mrtvo drevo, je Spadacappa začutil na svoji glavi najprej nogo... nato vso težo Ragastensovega telesa... nato mahoma ničesar več!... Kako je priplezal s svojega vratolomnega mesta nazaj na trdna tla?... Kako se je znašel spodaj, tekoč proti vratom, ki mu jih je bil naznačil Giacomo?... Nemogoče bi mu bilo povedati... Vedel je le eno: ko je stal zopet na tleh in je dvignil oči do okna, je zagledal Ragastensa, ki je bil zasekal svoje nohte v kameniti napustek in se je z nečloveško silo dvigal do šip!...

LXXV.

Speranza!

Od tistega večera, ko je mogla za eno uro na izprehod po grajskem vrtu, Primavera ni več posetila Lukrecija Borgia. Njena soba — njena ječa — je ostajala zaprta. Primavera je bila zdaj pripravljena na smrt.

Njen načrt je bil strašno enostaven. Ohranila si je bila majhno ostro bodalce; to je bila vsa njena obramba. Kakor hitro bi se Cezar pokazal, se je hotela zabosti... Ta sklep je storila Primavera s svojo običajno trdnostjo; smrt ji ni delala strahu. Toda včasih je tudi njenemu pogumnemu srcu postalo težko, kadar se je spominjala Ragastensa.

„Kako bo trpel, kadar bo vedel, da sem mrtva!“ si je šepetala v takih trenutkih.

Nekega večera je Primavera sanjarija pri oknu, oči izgubljene v daljo odprtega morja, ki je pošiljalo svoje mogočne vonjave sem do njenega lica...

Mahoma pa se ji je zazdelo, da se pod njenim oknom, ob znožju kolosalnega kipa, nad bronasto glavo katerega je prebivala, giblje človeška postava. V tej postavi, ki je po vsem videzu hotela obrniti njeno pozornost nase, je spoznala možkega... Obrnil je glavu kvišku k njej ter ji namignil. In tiha, zašepetana beseda ji je komaj slišno priplavala na uho.

„Speranza!...“ Primavera je skoraj vzkliknila ob tej besedi, ki jo je tako nenadoma iztrgala njenim mrklm sanjam.

„Speranza! Upanje!“ je zamrmrala, zrušivša se v naslanjač in pritiskaje si roke na senci. „Ali je vendar še upanje zame?... Oh!... Če bi bilo mogoče!... Če bi mi bilo zares dovoljeno upati!...“

Ko je zadnjikrat ponovila to besedo, ki je imela v tem trenutku tako globok pomen, so se oglasili na hodniku nagli koraki... Primavera se je vzravnala pokonci, v brezumni nadi kdovekakšnega čudeža... Njene roke so se iztegnile proti vratom, dočim so ji ustna jecljala:

„Speranza, speranza!“

Vrata so se surovo odprla. Cezar Borgia je stal na pragu.

Primaverine misli so bile pravkar še tako daleč od Cezarja, njegovo pojavljanje je bilo tako malo v zvezi s tem, česar se je nadejala, in ironija te besede upanja, ki jo je ravnokar slišala, je bila tako kruta, da se je razsul na bledih ustnicah nesrečnice smeje bolečine in blaznosti, smeh najbridejšega gorja. Zgrabila je svoje bodalce ter vstala...

Bodalce se ni zadržalo v njene deviške prsi. Z bliskovitim skokom je planil Cezar nad njo ter ji stisnil roko z drobečim prijemom... Primaverini prsti so izpustili orožje, padlo je na tla, videla se je izgubljeno!... Cezar pri tem ni rekel niti besede.

Njegov razžarjeni obraz je bil jedva za dva prsta od Primaverinega lica. Njegove plamenče oči so se prepogle s krvavimi žilicami. Težko je sodel.

„Hči grofa Alma!“ je siknil, kakor v zasmeh, ljubim te!...

„Zlodej zavrnjen, studiš se mi!...“ Besede so se oglašale kakor sikanje jeznih kač. Metala sta jih drug drugemu v lice kakor udarce. On ji je zopet pričel zvijati zapestja, da bi jo spravil na kolena. In povzel je:

„Vem, da me sovražiš... toda jaz — jaz te ljubim! Hočem te!... Moja si!“

Pomolil je lice naprej, ustnice napete v nesramni poljub... Primavera je sunkoma umaknila prsi, in Cezar je nenadoma besno zarjal ter izpustil njene roke: z vso silo svojega zaničevanja in z vsem gnevom svojega obupa mu je bila Primavera pljunila v obraz!...

Cezar je izpustil njene roke. Zarjul je. Toda začutil je, da mu hoče uiti; planila je bila proti oknu... On je poskočil. In ko je pravkar dospela do okna, je bil nad njo.

„Moja si!“ je zarenčal.

Primavera, zadihavaje se, z dušo polno groze, je zadnjikat poizkusila pahniti zverino od sebe. Toda on je besno in zmagovalno ponavljal:

„Moja si!“

Ragastens! Ragastens! Pomagaj! Pomagaj, Ragastens! je kričala Primavera, zamiraje v poslednji borbi.

„Tukaj sem!“ je zarjul od zunaj blazen, strašen glas, glas, ki je odmeval kakor bron zvonov, kadar zvene ob uri maščevanja.

Obenem so se šipe razletele od strahovitega sunka, svinčeni okvir se je raztrgal, in okno se je odprlo siloma, kakor da ga je vlomila burja; treskovit skok — in nekaj kakor človeško bitje, skršeno v brezoblično kepo, je šinilo skozi okno ter se zavalilo in zagnalo na Cezarja Borgia.

„Ragastens! Peklenski Ragastens!“ je kričnil Cezar ter odskočil, dočim se je Primavera zgrudila v omedlevici kakor mrtva...

(Dolje.)

Vaše zdravje

si ohranite! Oslabelost in bolečine izginejo, Vaše oči, živci, mišice, kite se okrepijo, spanec ozdravi, Vaše splošno zdravje se zopet utrdi, ako rabite Fellerjev fluid z znamko „Elsa-fluid“.

Dvainsjeterica za poskušnjo 5 kron franko. Izdelovatelj sam lekarnar E. V. Feller v Stubi, Elaa-trg št. 264 (Hrvaško).

Roman „Otroci papeža“, ki izide te dni v ponatist, bo veljal K 3.50, a elegantno vezan K 4.50. Najbolje je denar poslati naprej, ker s povzetjem bo knjiga dražja.

menovanje kaže namen vlade doseči spravo na Češkem na ta ali oni način. To nado je povdarjal tudi cesar, ko je sprejel grofa Thuna v avdijenci. Pred grofom Thunom je bil sprejet v avdijenci baron Bienenrth, in tudi ta avdijenca je imela namen, da se reši vprašanje namestništva na Češkem. Kakor poroča „N. Fr. Presse“ hoče vlada izdati poseben oklic za Češko, v katerem se bo povdarjala potreba miru in se bo skušalo na ta način doseči spravo med obema narodima. Značilno je na vsak način, da se je cesar hotel osebno prepričati iz ust grofa Thuna o položaju na Češkem in da bi šele potem sledilo imenovanje namestnika.

Glomblinski in Nemci.

Železniški minister Glomblinski ni po volji Nemcem in ga napadajo od vseh strani. Minister Glomblinski je izjavil, da je presenečen zaradi teh napadov. Trdi namreč, da je cel čas, odkar je v parlamentu, v zbornici in izven zbornice nešteto pokazal, da nima niti najmanjših predsodkov proti Nemcem in da ni nikdar delal proti Nemcem. Glomblinski trdi, da mu ni nikdar prišlo na misel ruvati proti Nemcem, ali škodovati njihovim interesom. Tudi sedaj nima na svojem visokem mestu nikakih sovražnih namenov proti Nemcem. Kakor celo ministristvo, ima tudi on pred vsem namen izpolnjevati svoje dolžnosti, povzdigniti položaj avstrijskih železnic in železničarjev, ter s tem pospešiti delavnost kabineta. S svojim mestom nikakor ne namerava delati politike in hoče biti na svojem mestu prav tako objektivni, kakor je bil kot predsednik poljskega kluba. Kot predsednik poljskega kluba je bil vedno pripravljen izvrševati misijo poljskega kluba ter posredovati med Čehi in Nemci.

Politični lov.

Mnogo se je pisalo o pomenu lova v Skiernievicah in v gozdih okoli Spale, ki se ga je imel udeležiti tudi avstrijski prestolonaslednik in se je vsled tega govorilo o avstrijsko-ruski zvezi, kakor da bi visoka gospoda tudi na lovu ne imela drugega dela nego uganjati politiko. Vse je bila le kombinacija onih, ki povsod in v vsem vidijo politiko. Lov v Skiernievicah ni bil političen in ni imel nikakega političnega namena. „Nowa Reforma“ piše, da ta lov niti od daleč ni imel političnega značaja. Diplomatične konjunktore so vendar prepričale vdeležbo na lovu, ki je bil namenjen le zabavi. Piše se pač, da je imel veliki knez Nikolaj Nikolajevič pri svojem bivanju na Ogerskem namen, delati tudi z lovom politiko, pozneje pa je ta namen odpadel.

Avstrija in Francija.

Na razne interpelacije, je odgovoril francoski minister Pichon v francoski zbornici glede razmerja do Avstrije sledeče: Avstro-Ogerska je z zunanega stališča element, ki vzdržuje ravnotežje in stalnost v Evropi. Njeni interesi niso v nasprotju s francoskimi. Avstroogerska spada k drugi alianci, ne k naši. Zato pa ni nikakega nasprotja med njo in med nami! Mi nimamo vzroka, biti proti nji; bili bi morda proti nji, ako bi zasledovali vojno politiko. Ker pa hočemo mir, moramo živeti z monarhijo v oni spravi, ki jo določuje naše razmerje do nje. Kaj se je torej v tem razmerju izpremenilo, da bi se bali glede zveze z Rusijo? Ali smo glede Bosne in Hercegovine zavzeli drugo stališče ne-

go Anglija ali Rusija? Niti za trenotek. Nasprotno vedno smo bili v soglasju z obema velevladstvi. Pichon je na to pojasnil aneksijo Bosne in Hercegovine in je rekel, da je to evropsko vprašanje. Gre se za to, da se izpremeni artikel v berlinski pogodbi. Treba je soglasja velevladstvi. Pichon je hvalil modro politiko Izvolskega, ki je preprečil vojno in je povdarjal, da je vprašanje rešeno. Enako Francija ni hotela, da bi nastal konflikt med Srbijo in Avstrijo. Na očitjanja glede potsdamskih dogovorov je odgovoril Pichon, da je to le nadaljevanje konferenc, ki se vrše z vednostjo vseh že od l. 1907. Francija torej ni izolirana, ampak igra važno ulogo, vključno temu, da ne vodi vojsk.

Prisega proti modernizmu.

Glede papežev zapovedi, da morajo vsi teologi prisesti proti modernizmu, je nastal na raznih univerzah in v raznih škofijah odpor posebno v Nemčiji in v Italiji. Odsek nemških visokošolskih profesorjev, ki je te dni zboroval v Lipskem, je sprejel sledečo izjavo: Odsek je na svojem zborovanju prišel enoglasno do zaključka, da noben član akademičnega senata ne more biti več član te organizacije, ako je prisegel proti modernizmu, ker se je s tem odpovedal svobodnemu spoznavanju, ter se je izrekel proti svobodnemu prepričanju o znanosti, ter je zapustil stališče neodvisnega znanstvenika. — Podpisanih je deset profesorjev zastopnikov raznih univerz.

Falzifikati.

Praški „Čas“ prinaša reprodukcijo onega telegrama, ki ga je prodal Swientochowski kot „kopijo“ in jo je tudi Aehrenthal kot kopijo označil. Na telegramu se jasno vidi napake, ker stoji v besedi „sam“ na koncu latinjski m, dočim je telegram pisan s cirilico. Ta telegram jasno označuje avstrijsko diplomacijo.

Portugal.

V Oporto je baje mestni svet vsled nemirov odstopil, in s tem pokazal, da nima zaupanja do provizorične vladi. Tudi guverner v Oportu je podal demisijo. Promet je baje ustavljen.

Nemiri v Mehiki.

Kakor poročajo listi so se v Mehiki pojavili novi nemiri. Poroča se tudi o velikih bojih.

DNEVNE VESTI.

Gospodje bodite lepo tiho! „Slovenec“ zadnji čas kaj rad prinaša v svojih predalnih vesti o zasebnih klerikalnih zadevah. Opozorjamo klerikalce, naj se nikar ne igrajo z ognjem, če ne bomo mi začeli objavljati jako neprijetne zakonske in izvenzakonske doživljaje raznih kaplanov in župnikov. Sicer pa tudi dr. Pegan ne bo zadovoljen, če bomo posvetili v njegovo rodbinsko življenje.

Javen shod pri Zlati Ribl. Včeraj dopoldne je priredilo „Politično in gospodarsko društvo za šentjakobski okraj“ javen shod v restavraciji pri „Zlati Ribl“, katerega se je udeležilo, da so se napolnili restavracijski prostori do zadnjega kotička. Shodu je predsedoval društven predsednik Bergant. Prvi govornik g. Ribnikar je govoril o draginskih vprašanjih, o gospodarskem delu, ter o narodnih izdajstvih klerikalcev. Drugi govornik

deželni odbornik g. dr. Tavčar je odgovarjal na izvajanja dr. Kreka na zadnjem shodu v Unionu. Med drugim je podal velevažno izjavo glede onih mestnih uslužbencev — užilinskih paznikov in mestne policijske straže — ki so izredno slabo plačani. Ena prvih nalog narodno-napredne stranke v bodočem občinskem svetu bo, da popravi napako, ki jo je v tem oziru storil prejšnji občinski svet, ter regulira stanovske razmere teh uslužbencev. Poslušalci so izvajanjem govornikov burno pritrjevali in končno soglasno sprejeli stavišene resolucije.

Resolucija proti draginji. Na včerajšnjem shodu so sprejeli tudi naslednjo resolucijo: „Shod pri „Zlati Ribl“ pozivlja c. kr. vlado, da spriče neznosne draginje mesa odpre južne meje za uvoz klavne živine, oziroma zapre mejo proti Nemčiji za izvoz živine. Dokler se pa to ne zgodi, naj dopusti prosti in neomejeni uvoz zdravega južnoameriškega mesa, ki naj bo oproščeno uvozne carine.“

Važna resolucija k papeževemu dekretu. Dne 30. novembra l. l. je izdal papež odlok, s katerim ukazuje, da ima duhovščina izstopiti tekem 4 mesecev iz odborov in načelstev vseh gospodarskih organizacij. Našim klerikalcem pa ta dekret ni všeč in njihova gospodarska centrala razpošilja zadrugam na deželi poziv, da naj se izjavijo proti papeževemu odloku. Na včerajšnjem shodu pri „Zlati Ribl“ se je tudi ta zadeva obširneje razpravljala z ozirom na to, da je za naše gospodarske in politične razmere velikega pomena. Shod je tudi sprejel soglasno naslednjo resolucijo: „Javen shod pri „Zlati Ribl“ pozdravlja in odobrava odlok rimskega papeža, ki ukazuje, da ima duhovščina opustiti funkcije v gospodarskih organizacijah. Ta odlok bi utegnil biti edino sredstvo, ki bi slovensko duhovščino zopet spravil tja, kamor spada, v cerkev. Ta odlok pa bi tudi mogel izgnati iz naših cerkva kramarsko politiko.“ Shod protestira, da bi slovenski klerikalci z umetnimi in narečnimi izjavami upivali na rimskega papeža v tem smislu, da bi se za slovenske pokrajine uvedle izjemne odredbe, ki bi morale povzročiti le tako nesrečne gospodarske polome kot so se že pripetili v drugih deželah.

Občni zbor političnega in prosvetnega društva za Krakovno in Trnovo se je vršil včeraj popoldne v gostilni pri Steinerju na Opekarski cesti pod predsedstvom bivšega občinskega svetnika Matko Röhla. Poročila društvenih funkcij o delovanju društva v preteklem letu so se odobrila z zadovoljstvom. Končno je bila sprejeta resolucija za neomejen uvoz argentinskega mesa. Navzoč je bil pri obnem zboru tudi zastopnik „Izvrševalnega odbora narodno-napredne stranke“ g. prof. Reiser, ki je pozival društvo k neumornemu delu za bodoče volitve. V odbor so bili voljeni: Odborniki: Benkovič, Bučar Anton, Verčič Jurij, Mešek Josip, Pogačnik Anton, Röhthl Matko, Smole Jakob, Trtnik Fran, Urbančič Fran, Verbič Anton. Namestniki: Kosmač Fran, Repič Avgust, Sattler Fran, Stražišar Anton, Wizjak Karel. Računski pregledovalci: Gril Ivan, Mauser Ivan, Steiner Anton.

Skrajna brezvestnost je, kar počenjajo zdaj plačani elementi po Ljubljani in deželi. Trosijo namreč vest, da bodo vsi slovenski denarni zavodi propadli, ostala pa da bo le nemška „Kranjska šparkasa“ v Ljubljani ter da

naj ljudje vzdigujejo denar iz slovenskih denarnih zavodov in ga neso v omenjeno nemško šparkaso. Poudariti moramo, kar smo že te dni povedali, da niti mestna hranilnica ljubljanska niti Kmetiska posojilnica nista v nobeni zvezi z Glavno posojilnico, ki je zdaj v likvidaciji. Noben izmed teh trdnih slovenskih denarnih zavodov ne bo propadel, najmanj pa mestna hranilnica ljubljanska, ki sploh ne more nikdar propasti. Ljudstvo nima nikjer tako varno naloženega denarja kot v tej hranilnici. Če ji sodišče zaupa denar otrok in varovancev, če cerkve vlagajo vanjo cerkveni denar, potem je gotovo vreden zaupanja vsakega drugega. Tega pa ne bo mogel nihče nikoli trditi, da bi mestna hranilnica ljubljanska ne bila bolj varna od Kranjske šparkase. Kranjska šparkasa se glede varnosti sklicuje sama le na svoj rezervni fond, za Mestno hranilnico ljubljansko pa stoji dobra vsa Ljubljana z vsem svojim premoženjem in vso svojo davčno močjo. Tudi je pri Mestni hranilnici ljubljanski izključena vsaka špekulacija z denarjem, ker stoji hranilnica pod vednim strogim nadzorstvom vladnega komisarja.

Nove pomemčevalnice na Spodnjem Štajerskem. Nemci še niso zadovoljni s svojimi dosedanjimi germanizatoričnimi vsemi na Spodnjem Štajerskem. Včeraj je imel odbor „Südmarka“ v Gradcu izvanredno sejo, na kateri so vsi odborniki izjavili, da spodnjoštajerskim Nemcem, oziroma nemškutarjem „primanjkuje“ ljudskih šol. Zato je odbor sklenil, da „Südmarkino“ ljudsko šolo v Krčovini razširi in popolnoma modernizira, spomladi pa ustanovi v Peklu pri Poljčanah popolnoma novo pomemčevalnico „Rosenggerschule“. Štajerski Slovenci pozor!

Slovensko deželno gledališče. Jutri, v torek se igra drugič Daria Nicodemija psihološka drama „Zavetjé“, ki je žela pri premijeri v časopisju in pri publiku najboljše kritike. Ta drama je izvrstno nastudirana, vzorno režirana ter je sploh izredno zanimiva. Predstava se vrši za parabonabone, ker je bila prvič za nepar. — V četrtek se poje Kalmánova opereta „Jesenski manevar“ (za nepar). — V soboto prvič Jeroma Jeroma angleška komedija „Tujec“, v kateri nastopa Kristus. — Opera pripravlja „Bohème“, opereta „Barona Trenka“, drama „Marijo Stuartovo“.

Gledališka blagajnica. Ker se čujejo zaradi prodajanja gledaliških vstopnic različne pritožbe, je odredilo gledališko ravateljstvo, da se za ljubljanske obiskovalce gledaliških predstav vstopnice ne bodo več rezervirale, kakor doslej kar za več dni, nego se bodo vstopnice oddajale le proti plačilu. Kdor bo prej prišel, dobi prej vstopnico. Abonirani sedeži seveda niso na prodaj, ker so stalno oddani. Predprodaja vstopnic se vrši le dan pred predstavo in na dan predstave, torej jih ni možno poprej oddajati. Vse pritožbe so povzročile le slučajna nespornazumljenja, dasi gre gospa Šešarkova po možnosti vsakomur brez izjeme na roko.

Samomor dijaka. Včeraj se je ustrelil v Gorici osmošolec na tamkajšnji realki, dijak Jakob Gasterhuber. Vzrok samomora je bil nepovoljen napredek v šoli.

Občni zbor Sokola I. v Ljubljani se je vršil ob zelo številni udeležbi članstva v soboto zvečer v gostilni pri Zupančiču na Ahačjevi cesti.

Iz poročil odbora in načelnikov posameznih odsekov je razvidno, da se je to nad vse agilno društvo tudi v preteklem letu živahno gibalo in razvijalo tako svojo delavnost, da bi si ga v tem oziru mnoga naša društva lahko vzela za vzor. Za starostjo je bil ponovno izvoljen dr. Tomišek, a za podstarosto dr. Pestotnik, moža, katerih imena nam jamčita, da bo društvo tudi v bodoče razvijalo tako živo delavnost, kot jo je razvijalo v prvih starih letih svojega obstanka, posebno ker je članstvo resnično navdušeno za ideje sokolstva.

Maškarada logaškega „Sokola“ se vrši 12. svečana t.l. v hotelu „Kramar“. Bližnja društva vljudno prosimo, da se blagovolijo ozirati na to prireditve.

Pevsko društvo „Slavec“ priredi dne 18. februarja „Zaključni venček“ plesnih vaj, na pustno nedeljo dne 26. februarja pa veliko društveno maskarado. Maskarada bo prirejena, kakor običajno vsako leto, na najboljše nejni podlagi toda brez jednotejnega sloga, tako da si skupine ali posamezni izbirajo poljubne maske ali narodne noše, da tako tvorijo ono pestro in razposajeno karnevalsko življenje, ki daje za sodelovanje vsakemu pristop.

Olepševalno društvo v Rožni dolini vabi na VI. redni občni zbor, ki bo v nedeljo, dne 22. prosinca 1911, v restavracijskih prostorih gosp. Marna. Začetek ob 4 uri popoldne.

NB. Glede na velepomemčevalnice valnega društva za novo naselbino in radi koristi, ki jih donajajo uspešni društva vsakemu poedinemu stanovalcu Rožne doline, vabi tem potom vljudno vse častite člane, osobito one stanujoče v Rožni dolini, v njih lastnem interesu h gotovi udeležbi.

Odbor.

Litijsko - šmartinsko telovadno društvo „Sokol“ vabi svoje člane na II. redni občni zbor, ki se vrši v nedeljo, dne 22. t. m. ob 3. popoldne v gostilni br. Iv. Robavs v Šmartnem s sledečim sporedom: 1. Nagovor predsednika. 2. Čitanje zapisnika I. obnega zbora. 3. Poročilo tajnikovo, blagajnikovo, načelnikovo in pregledovalcev računov. 4. Volitev odbora, t. je staroste, podstaroste, načelnika, 8 odbornikov, 2 namestnikov, 2 računskih preglednikov, 9 zastopnikov za za župni občni zbor in 4 zastopnikov za občni zbor Slov. sok. zveze. 5. Slučajnosti.

Prvi maškaradni kongres. Splošna del. zveza „Vzajemnost“ v Ljubljani je priredila v soboto v Narodnem domu veliko plesno zabavo pod naslovom „Prvi maškaradni kongres“, ki je vspela zelo povoljno. Zlasti je ugajal nastop godbe mladoturškega pešpolka št. 125 1/2, ki je zbudila splošen smeh. Aranžma je bil jako dober. Videti je bilo tudi par jako lepih mask. Konstatiramo le, da veselica ni bila tako dobro obiskana kakor smo pričakovali. Seveda delavske plesne zabave so za nekatere gospe „pregemine“.

Izkaz posredovalnice slovenskega trgovskega društva „Merkur“ v Ljubljani. Sprejme se: 4 kontoristi, 2 poslovodji, 8 pomočnikov mešane stroke, 1 pomočnik manufakturne stroke, 2 pomočnika modne in galanterijske stroke, 1 kontoristinja, 4 prodajalke, 6 učencev. Službe išče: 2 knjigovodje, 2 korespondenta, 3 kontoristi, 2 poslovodji, 3 potniki, 1 skladiščnik, 22 pomočnikov mešane stroke, 7 pomočnikov železniške stroke, 12 pomočnikov manufakturne stroke, 14 po-

MICHEL ZÉVACO:

Most vzdihljajev.

Roman iz starih Benetk.

Altieri, s skrčenim obrazom, postava kakor ojeklenela od divjega napora volje, se je obrnil in odšel proti stopnicam, ki so vodile s terase.

— Kam greste, gospod kapitan? je zaklical Bembo ter se postavil predenj.

Altieri mu je brez odgovora pokazal bodalo, ki ga je stiskal v pesti.

— Ali se šalite, blagorodje? je zamrmral Bembo s svojim zopernim glasom, ki je bil vzrok, da ni delal samo neprijetnega vtisa na tistega, kdor ga je gledal, nego tudi ostudnega, na vsakogar. kdor ga je slišal govoriti. — Ali se šalite? Kdor se piše Altieri, kdor poveljuje dvajsetim tisočem vokalov, kdor more odstaviti doža in venčati samega sebe z vojvodsko krono, kdor more spraviti nasprotnika ob glavo, ako le trene s prstom, kdor drži v svoji roki tako strašno orožje, kakor je Svet deseterice — ta je otročji, če se hoče iznebiti tekmeča s tem, da ga zabode z bodalom! Vi ste v Benetkah Bog, pa hočete postati bandit! Bežite! Roland Kandiano, zaročenec Leonore, mora poginiti drugače, ne pa od sunka z bodalom!

— Kaj hočeš reči? je zarežal kapitan.

Bembo ga je prijel za roko ter ga potegnil s seboj na drugi konec terase. Sklonil se je čez ograjo, iztegnil roko in dejal:

— Poglejte!

Altieri se je sklonil in pogledal.

Ta kot Benetk je ležal v zlovesči temi. V ozadju se je vlek ožek kanal brez gondol, brez petja in brez luči. Na eni strani je vstajala doževska palača, ogromna, težka in preteča, na drugi pa strašno pročelje, eden tistih molčljivih in ledenih obrazov hiš, ki se odevajo z grozo in žalostjo; beneška jetišnica.

Ti dve ogromni zgradbi pa je čudoviščno vezala nekaka krsta, položena preko globine, ki je spajala palačo trinoštv s palačo trpljenja.

Na to krsto, ki je visela nad črnimi valovi, je padel Altieri-jev pogled.

Z grozničavim drgetom se je odmaknil in vzdihnil s hrpavim glasom:

— Most vzdihljajev!

— Most smrti! je odgovoril Bembo z ledenim glasom; kdor pride tja, zanj je konec upanja, življenja in ljubezni!

Altieri si je otrl čelo, ki je bilo rošno od znoja. In kakor da se mu je stresla vest v poslednjem krču, kakor da se je zgrozil pred krutostjo zamišljenega maščevanja, je zajecjal:

— Če bi imel pretvezo ... tako pretvezo, da bi ga mogel zapreti! ...

— Pretvezo hočete imeti! je dejal Bembo zamolklo ter se vzravnal z neusmiljenim veseljem. — Dobro, pojdite z menoj, gospod Altieri!

— Kam me vabiš, hudobni duh?

Bembo je stopal z dolгими koraki na drugi konec terase. Sklonil se je kakor prej, iztegnil roko in dejal:

— Poglejte! ...

Kazal je na palačo, ki je zrcalila v Velikem Kanalu svoje pročelje iz Kararskega mramorja in svoje stebrišče z vsem bleskom največjega razkošja.

— Palača kurtizane Imperije! je zamrmral Altieri.

Bembo ga je prijel za roko.

— Vi iščete pretvezo! je zasikal. Tu jo najdete! Imperija, ta prokleta in slavna nečistnica, vam bo izročila Rolanda.

— Torej ga ona sovraži! je šepnil Altieri.

— Ona ga ljubi! ... Ali slišite, gospod? Kurtizana Imperija trpi nocojšnji večer kakor pogubljena sluša — kakor vi! ... Kurtizana Imperija ljubi Rolanda, kakor ljubi on Leonoro, z oboževanjem, do blaznosti, do smrti! In njena ljubezen, siha kakor vaša, neutešljiva kakor vaša, bedi v temi nocojšnjega večera! In ta ljubezen odpira vrata maščevanja — njej kakor vam! Pojdite z menoj, gospod, pojdite h kurtizani Imperiji! ...

II.

Beneška ljubimca.

Zadnji šum ljudskega slavlja je bil pitihnil. Benetke so zapale; njih molčeli kanali so migljali in valovali kakor prameni las pomorske boginje; njih mramor se medlo je svetlil med modrikastimi odsevi svoje okolice, pod žarki lune, ki je plavala po mlačnem nebu. Azurni refleksi oblivali bajno sliko spečega

mesta, ki je topila svoje obrise v harmonskem strnjenju barv. Vse je bilo zaprto, samo želo skrinje za ovdabe je zijalo še vedno, kakor groznja, ki nikdar ne počiva, nikdar ne zaspi! ...

Na malem otočku Olivolskem, za cerkvijo Svete Marije Formoze, ki je bila posvečena ljubezni tu se je vsako leto vršila poroka dvanajstih deklet na troške republike — se je širil krasen vrt.

Slavci so se kosali v petju v vrhovih visokih ceder, in zdelo se je, kakor da bi noč z vso svojo široko dušo poslušala to njihovo pesem, ki jo je neutrudno spremljalo zamolklo mrmanje valov.

In pod ogromno cedro, med rožnim grmovjem, med vonjavami jasmina in geranija, v mirnem in veličastnem blesku nezasišane lepote tega okvira, se je objemalo dvoje izbranih ljudi, in njiju čeli je obevala vsa božanska luč ljubezni: on in ona.

Nepopisen čar je izhajal od Leonore; vse njene kretnje so bile prepojene z ljubkostjo, s prožnostjo in z oboževanja vredno silo zdrave mladosti; njena fina glava, ovenčana s težkimi kitami bogatih las, je izražala ponos in plemenitost, in njene velike rjave oči, voljne in rosne od ljubezni, so sijale v blestečem pogledu čiste smelosti; neizvedljivo mikavno se je družilo v njih zaupanje s plahostjo, zdanost s resnobno samozavestjo, prirojena zlahtnost z gorečim žarom mladosti. V vsem svojem vedenju je bila podobna sliki, kakršno si človek ustvarja o mladih boginjah paganske starodavnosti.

Roland je bil ziva podoba naravne moči. Tudi kadar je počival, je sleherna kretnja izražala njegovo neverjetno silo. Bil je srednje rasti, finega, vitkega stasa, z drobnimi, a žilavimi rokami. Njegova nekoliko ironska usta, zmirom pripravljena za piker odgovor so izražala v svojem nasmehu velikodušnost in dobroto srca; ves vtis, ki ga je delal na človeka, je bil ta, da je zmožen obenem slepega srda in plemenitega odpuščanja, da prezira nizko zavist, strastno ljubi velika junaštva, in da se ne bi ustrašil nobene borbe, pa makar če bi vstal proti njemu ves vesoljni svet.

In tako sta tvorila obadva krasno dvojico, ki so jo občudovali umetniki in pesniki, najbolj pa beneško ljudstvo; to ljudstvo samo v sebi umetniško in pesniško, ju je nazivalo „beneška ljubimca“, češ da predstavljata vse, kar je svetlega, močnega in slavnega v Kraljici Morja!

(Dalje.)

močnikov špecerijske stroke, 3 po-
močniki modne in galanterijske stroke,
7 kontoristinj, 10 blagajničark, 12 pro-
dajalk, 5 učencev. — Posredovalnica
posluje za delodajalce in članke društva
brezplačno, za druge pa proti mali
odškodnini.

**Zahtevajte vedno in povsod samo
slovansko kolinsko kavino primes, ker
je res najboljša.**

Čez 7 let ne bo no- bene cerkve več na Kranjskem.

Iz novega mesta se nam z dne
11. t. m. poroča: Danes se je bavil
vzklicni senat tukajšnjega okrožnega
sodišča z volilno agitacijo izza nado-
metne državnozbornske volitve za Do-
lenjsko, oviroma z mandatom Gangl-
Zarc. Dasi je bila razprava suhoparna,
kot je pri vzklicnih razpravah že v
navadi, posebno če stranki kot tukaj
nista navzoči, vendar tudi ti suhopar-
ni akti govore za klerikalno stranko
sramotno dejstvo, s kakimi škandaloz-
nimi sredstvi klerikalci skušajo pri
volitvah ubijati mandat nasprotne
stranke. Pa ne samo to! Ampak ubi-
jati tudi posamezne pripadnike na-
sprotne stranke ter jih lažnjivimi iz-
mišljotinami spraviti ob eksistenco.

V kolikor je ta razprava za nas
važna, posnamemo iz nje sledeče: Za-
četkom oktobra se je profesor Jarc
vozil po Belokranjski ter pod pretezo
da bo Belokranjec preskrbel uredi-
tev cest in kopico drugih dobrot, agi-
tiral za se.

Na tem potu ga je spremljal „so-
mišljenik“ Marko Jonke, župan in
kržmar iz Dola pri Črnomlju, a vozil
ju je Miha Rade, tudi somišljenik
Jarbev. V gostilni Jureja Pakeka na
Tunči gori so ustavili. Prd gostilno
se je začel pogovor in naravno, govo-
rilo se je o obeh kandidatih za Belo-
kranjski mandat. Jonke je skušal za
svojega Jarca in klerikalno stranko na
ta način delati reklamo, da je besedi-
čil o grozovitih posledicah v slučaju,
če bi bil Gangl izvoljen.

Iz razprave same se ne da po-
sneti, ali si je mož nadučitelj iz Dra-
gatuš najašč privoščil, da ga spravi
ob kruh, ali pa tiči v njegovem za-
govoru le pravila, s katero se sme ob-
loženec tudi z izvitimi izgovori za-
zagovarjati.

Pri razpravi navzoči priči Jurej
Puhek in Miha Rade izpoveda in si-
ser prvi: Jonke je takrat dejal: Proti
nekemu 18 letnemu fantu se je Daga-
tuški učitelj tako izrazil, da če bi
Gangl zmagal, tedaj čez 7 let ne bo
nobene cerkve več na Kranjskem.

Priča naknadno izjavi, da glede
besede Gangl ne ve natanko, jeli jo
je obtoženec rabil ali ne.

Rade pa pravi: Nam je Jonke re-
kel: „Meni je neki mož pravil, da je
neki učitelj v Dragatušu rekel, da
ako bo Gangl zmagal, da bodo vero
in križ iz sole odpravili.“ Druge ne-
navzoče priče so ob priliki prve sod-
be v Črnomlju tudi izjavile, da je ob-
toženec nazival napredno stranko kot
brezversko stranko. Ker sta v Dra-
gatušu 2 učitelja, se je po lastnih be-
sedah obtoženca, ki jih je rabil po-
znej v zvezi z onim govorom, ugotov-
ilo, da je pri tem prizadet le nad-
učitelj Kosec, ki seveda inkrimiranih
besed ni proti nikomur rabil io so
tedaj smatrati kot nesramno agitaci-
sko orožje klerikalnih resnicoljubov.

Vzklicni senat je vzklic obtoženca
zavrnil kot neutemeljen, ter potrdil
razsodbo prvega sodnika v Črnomlju.
Jarcev somišljenik Jonke bo v
plačilo za svojo brezstidno agitacijo
sedel en teden (nekateri trdijo le pet
dni) za katero darilo se naj le Jarcu
zahvali.

Razne vesti.

* Nemški listi se jeze, kajti zgo-
dilo se je nekaj nečuvencev, straho-
vitega. Minister Haerdtl je namreč
povedal poslancema Pacaku in To-
mášku, da so njegovi češki uslužbenci
vpisali češčino kot svoj občevalni
jezik. Nemški listi so zaradi tega kar
iz sebe in ogorčeno vprašujejo, če se
morda v hiši barona Haerdla občuje
s češkimi posli v češkem jeziku.

* Zarubljeni veterinarji. Nikar
naj kdo ne misli, da se samo pri nas
godi veterinarjem slabo in da se jim
včasih njih patriotizem prav nič ne
izplača. Tudi na Nemskem je tako.
Zadnjič so slavne oblasti zarubile ve-
teransko društvo v Wesselingu pri
Kolinu. Vzele so veterinarjem zastavo,
na kateri je bil celo od nemškega
cesarja podeljeni trak, puške, patrone,
omare, bobni, trobento itd. Najbolj
jim je žal za zastavo, ter za boben in
trobento itd. Za puške jim ni, ker so
že stare in za nobeno rabo, še manj
pa seveda za knjige in za omare, brez
tega se čisto lahko izhaja. — Veteri-
narje so zarubili, ker niso plačali ne-
kega davka.

Atentat na pesnika. Iz Peter-
burga poročajo: Proti pesniku Andre-

jevu je bil te dni v njegovi vili na
Finskem vprizorjen atentat. Nek hlapec
je hotel nasilno vdreti v hišo in ko
mu je pesnikova žena branila je za-
čel prav grdo zmerjati. Andrejev je
prišel gledat iz sobe kaj se godi, tu
pa hlapec sproži proti pesniku samo-
kres, vendar ga pa k sreči ni zadel.
Zakaj je hlapec na Andrejeva hud,
ne poročajo.

Najnovejša telefonska in brzojavna poročila.

Državni zbor.

Dunaj, 15. januarja. Včeraj je do-
spela že večina državnih poslancev na
Dunaj. Popoldne se je vršila seja mi-
nistrskega sveta, katere so se udele-
žili vsi člani novega kabineta. Na
dnevnom redu je bil poročilo o pred-
pripravi za sestanek držav. zbora.
Novi kabinet se takoj v prvi seji
zbornice predstavi poslancem. Jutri
ob treh popoldne se vrši sestanek
klubovih načelnikov, kjer se bo se-
stavil program za prvo sejo. Največje
zanimanje vzbujajo volitev predsedstva
„Poljskega kluba“, ki se vrši jutri.
Volitev je zlasti radi tega zelo važna,
ker bo gotovo prišlo do boja med
poljskimi demokrati in poljsko ljud-
sko stranko. Ker je podpredsednik
državne zbornice poslanec Starzinski
odklonil kandidaturu za predsednika
„Poljskega kluba“, kandidirajo pristaši
Glombinskega posl. Swiertnega. Poli-
ska ljudska stranka z voditeljem Sta-
pinski na čelu pa odločno zahteva,
da se izvoli za predsednika njen član
dr. German. Od izida volitev je torej
odvisna tudi taktika poljske ljudske
stranke. Kako stališče bo zavzel na-
pram novemu kabinetu „Poljski klub“
še ni znano.

Dunaj, 15. januarja. Takoj v prvi
seji zbornice predloži nova vlada po-
slancem proračunski provizorij, kate-
rega je sestavil že bivši finančni mi-
nister vitez Bilinski. Sedanji provizo-
rij poteče namreč že dne 31. t. m. Na
vrsto pridejo tudi razne finančne pred-
loge, kakor povišanje davka na žganje
in zvišanje osebno - dohodarinskega
davka.

Glasovi o tajni avstrijsko - ogrski
trgovinski pogodbi.

Dunaj, 15. januarja. Kakor se je
sedaj dognalo, je bila tajna avstrijsko-
ogrška pogodba sklenjena le na inici-
jativo zunanjega ministra Aehrenthala,
ki se v svoji protibalkanski politiki
ni hotel upreti nasilstvom agrarnih
politikov. Današnja „Arbeiter Zeitung“
radi tega vehementno napada Aehren-
thala in pozivlja vse poslance, da
spravijo to stvar pred zbornico in po-
stavijo Bienertha, Aehrenthala in
Weißkirchnerja pod obtožnico.

Bosenski sabor.

Sarajevo, 15. januarja. Na konfe-
renci med vlado in načelniki poedin-
nih strank je prišlo konečno do sporazu-
ma. Vlada je odstopila od svoje zahte-
ve, da mora najprej priti na dnevni
red proračun.

Imenovanje grofa Thuna češkim ce-
sarskim namestnikom.

Praga, 15. januarja. Listi poroča-
jo, da je Bienerth v sobotni seji mi-
nistrskega sveta že poročal o imeno-
vanju grofa Thuna češkim cesarskim
namestnikom. Grof Thun prevzame
posle že to soboto. Akoprav je v ce-
sarskem lastoročnem pismu že ozna-
čen karakter Thunovega imenovanja,
vendar je nedvoumno, da mu je ce-
sar poveril še posebne pravice, kakor
dosedaj še nobenemu češkemu cesar-
skemu namestniku.

Nathan češki sekcijski „Slobodne
Misli“.

Praga, 15. januarja. Rimski župan
Nathan se je pismeno zahvalil češkim
svobodomislcem, ki so mu ob priliki
njegovega govora dne 20. septembra
l. l. čestitali na njegovem odločnem
nastopu. Koncem pisma pozivlja vse
avstrijske svobodomiselce, naj odločno
vstrajajo pri svoji borbi proti rimsko-
katoliškemu mračnjstvu in izjavlja, da
bo stal vedno na njih strani.

Železničarska stavka na Portu-
galskem.

Lizbona, 15. januarja. Stavka že-
lezničarjev je končana. Ljudstvo je po-
stalo že nejevoljno, ker je bil promet
tako oviran in je radi tega javno na-
padlo stavkujoče železničarje. Ker so
pozneje pričeli s stavko tudi delavci
v mestni plinarni in je bilo vsled tega
mesto v temi, je občinstvo to tako
razburilo, da so se morali stavkujoči
delavci za barikadami braniti pred na-
padi ljudstva. Ta odločen nastop ljud-
stva je železničarje prisilil, da so spre-
jeli ponudbe železniških družb in zo-
pet takoj pričeli z delom. Promet se
vrši sedaj že popolnoma redno.

Lastnik, glavni in odgovorni urednik:
Milan Plut.

Tiska „Učiteljska tiskarna“, Ljubljana.

?? ? I K O Najboljša ura I K O
? O ? sedanjosti: I K O
nikelnasta in jeklena se dobi samo pri
H. SUTTNER
Ljubljana, Mestni trg.
!! Lastna tovarna ur v Svici. !!
?? ? Tovarniška var- ?? ?
I K O stvena znamka: I K O
? O ? „IKO“. ? O ?

Enonadstropna HIŠA

(nasproti pekarije) s šestimi sobami*se

proda

v Rožni dolini št. 217 pri Ljubljani.

Hotel in restavracija „Bavarski dvor“

Dunajska cesta št. 29
se priporoča posetnikom Ljub-
ljane kot najbolj ugodno pre-
nočišče v neposredni bližini
kolodvora. Restavracija je
moderno urejena.

Mir in točnost zajamčena.

Za obilen poset se priporoča

Štefan Bergant
lastnik.

~~~~~

Poročni prstani

močni v zlatu, na trpež-
nosti neprekosljivi

1 par od K 7.—
naprej

v modernih fasonah —
graviranje brezplačno

~~~~~  
FR. ČUDNU

uraru in trgovcu v LJUBLJANI,
samo Prešernova ulica št. 1.

— Ceniki s koledarjem zastoj tudi po pošti. —
Največja zaloga stenskih ur.

~~~~~

Vinski sodi

novi iz slavonskega hrastovega
lesa, izparjeni in ovinjeni

od 56 do 65 litrov
• 100 • 120 •
• 150 • 180 •
• 200 • 250 •
• 250 • 800 •

se dobivajo po prav nizki ceni pri

M. Rosner & Komp.

v Ljubljani, poleg pivovarne
„Union“.

Edino zastopstvo in zaloga

„Prve hrv. tvornice sodov“ v

Novski.

~~~~~

Umetna knjigoveznica.

Fr. Breskvar

knjigoveznica

Priporoča na novo vpeljano izde-
lovanje okvirjev in passepartout za slike;
dalje ima v zalogi veliko izbiro okvir-
jev, tiskanje trakov po najnižji ceni.
Trakovi so vedno v zalogi. Na izbiro
so od navadnih do najfinejših. Zelo
pomenljivo je shranjenje tiskanja pri
trakovih, ko se pri nalepljenju črk
polovica črk pogubi. V zalogi ima tudi
elegantne platnice za „Slovana“, „Dom
in Svet“, „Ljubljanski Zvon“, „Pla-
ninski vestnik“ i. t. d.

Cene zmerne. Točna postrežba.

Umetna knjigoveznica.

~~~~~

V1 prhranite denar!
Automatični namizni
prižigalnik (poraben tudi kot
žepni prižigalnik)
oblastveno
zavarovan,
izvršen iz
kroglj av-
strijskih
Mannli-
cherjevih
pušk.
Lepo darilo! K 3.80 Lepo darilo!
Jos. Schunder tehnična pisarna Dunaj XIII.,
Hütteldorferstrasse 237/V.
Preprodajalci dobijo velik popust! — Pošilja se
samo popoštne povzetju. — P. n. restavraciji
in kavarnari izjemne cene.

~~~~~

SMITH-BROS samopisnica ima

dvobarvni trak;
Mehanizem kar najtrpežnejši
In najmodernejšo opremo;
Tipkino dvigalo teče na 15 kroglih,
Hitrost pisave je raditega neomejena.

Barvni trak se avtomatično spremeni, tudi
Razne poboljške ima ta stroj, med temi
Originalno vpeljavo papirja, tako da je
Sploh cel sestav stroja nedosežen.

SAMOPISNICA Smith-Bros je izdelek
Amerikanske industrije ter vrhunec
Moderne tehnike na tem polju,
O katerem se lahko trdi, da se rad
Ponareja, pač pa nikdar ne doseže
In najsi bodo tudi najstarejši sistemi.
Stroj sam je in ostane najpopolnejši:
Nadkriljuje v kakovosti
In trpežnosti vse ostale.
Ceniki se vpošiljajo na zahtevo,
Ali se stroj razkaže brezplačno.

Pri strojepisnem svetovnem rekordu
na Dunaju v oktobru 1910.

Prvo darilo!

THE REX & Co.,

Ljubljana, Šelenburgova ul. 7

Telefon št. 38.

Zaloga vseh drugih pisarničnih potrebščin.

Zahtevajte cenike! Ugodni plačilni pogoji!

~~~~~

„Jutro“ se prodaja v Trstu

po 4 vinarje

v naslednjih tobakarnah:

Becher, ulica Stadion,
Trevisan, ulica Fontana,
Pipan, ulica Fabra,
Bevk, trg Goldoni,
Vovk, ulica Carduci,
Stanič, ulica Molinpiccolo,
Sekovar, Vojaški trg,
Hrast, Poštni trg,
Može, ulica Miramar,
Magolo, ulica Belvedere,
Geršina, Rojan,
Raunacher, Campomarzio,
Bruna, S. S. Marliri,
Ercigoj, ulica Masimiliana,
Rončelj, ulica S. Marco,

Kupujte „JUTRO“.
Izvod samo 4 vinarje.

!Kolesarjem!

= v znanje! =

Kdor si hoče ohraniti svoje kolo v
dobrem stanju, za časa rabe pa se
ogniti mnogim stroškom, pusti naj
svoje kolo v zimski seziji skrbno pre-
gledati, očistiti ter v primerno
tempariranem prostoru shraniti.

Vse to oskrbi proti mali odškodnini,
primeren prostor pa da na razpolago

brezplačno

tvrdka

K. Čamernik,

špecialna trgovina s kolesi in posameznimi deli
Ljubljana, Dunajska cesta št. 9.

„Jurjevo

čistilo“

je specialiteta vseh krem, daje naj-
lepši lesk in se dobiča povsod.

Pazite dobro na varstveno znamko

„Ljubljanski grad“.

~~~~~

Nekaj izborna ohranjenih
automobilov
vseh velikosti se ceno prodaja.
Moje ime jamči za solidno in dobro postrežbo. — Zavod za po-
pravo avtomobilov in trgovina
Ing. JURIJ TMEJ, Dunaj XVII.,
Santergasse 13.

Naročajte in kupujte „JUTRO“!

Diplomirani krojač
Anton Presker
Ljubljana, Sv. Petra cesta 14
priporoča svojo krojačnico in veliko zalogo oblek.

Trgovski pomočnik
v Ljubljani z večletno prakso modne, kakor tudi manufakturne stroke želi svojo dosedanje službo bremeniti s prvim februarjem. — Ponudbe sprejema inšeriatni oddelek „Jutra“.

Sprejme se takoj dober
ključavničarski pomočnik
za trajno delo pri
Antonu Prebilu na Glincah.

**Zaradi inventure
izredno znižane cene.**

Raglan	za dame preje K 40—	sedaj K 12—
Gledališka mantila	„ „ „ „ 40—	„ „ 12—
Paletot	„ „ „ „ 60—	„ „ 16—
Pelerina	„ „ „ „ 15—	„ „ 8—
Kratki kožuhi	„ „ „ „ 60—	„ „ 30—
Zimska ali sportna suknja	„ „ „ „ 40—	„ „ 18—
Obleka	„ „ „ „ 40—	„ „ 16—

Otročje obleke pod vsako ceno!

Angleško skladišče oblek O. Bernatovič.

Ljubljana, Mestni trg 5.

VINO kupljeno od konkurzne mase
„Agro-Merkur“

se prodaja od 56 l naprej vsaki dan od 10. do 12. ure dop. in od 2. do 5. ure pop. razen nedelj in praznikov

po nizkih cenah.

Proda se ceno tudi prazna dobro

ovinjena posoda,

od 50 l do 50 hl, skupaj približno 1100 hl.

Natančnejša pojasnila daje g. I. Balon, gostilna pri „Fajmoštru“ v Ljubljani in gostilničar pri „Anžoku“ v Šiški. Istotam se nahajajo tudi kletji. Vse se prodaja proti takojšnjemu plačilu.

PURANI

so naprodaj na Tržaški cesti št. 51.

V Vodmatu

se pod jako ugodnimi pogoji in na lepem prostoru prodaja

hiša

z dvema sobama, kuhinjo, jedilno shrambo, kletjo, drvarnico in perilnico z obsežnim prostorom.

Natančnejše se poizve pri lastniku na Selu št. 30.

Julij Meinl

uvoz kave in velepražarna.

Nova podružnica

v Ljubljani

Šelenburgova ul. 7

Franc Souvan sin, Ljubljana

Mestni trg šte. 22 in 23

Manufakturna veletrgovina.

Rezervni zaklad
nad pol miliona
kron

Kmetska posojilnica

— ljubljanske okolice —

Stanje hranilnih
vlog dvajset
milijonov kron

registrirana zadruga z neomejeno zavezo

v lastnem zadrugnem domu v LJUBLJANI Dunajska cesta šte. 18

obrestuje hranilne vloge po čistih

$4\frac{1}{2}\%$

brez odbitka rentnega davka.

Sprejema tudi vloge na tekoči račun v zvezi s čekovnim prometom ter jih obrestuje od dne vloge do dne dviga.

Posojuje na zemljišča po $5\frac{1}{4}\%$ brez amortizacije ali na amortizacijo po dogovoru.

Eskomptuje

trgovske menice.

Ustanovljena

leta 1882.

Denarni promet

v letu 1910

K 100,000.000—

Eskomptuje

trgovske menice.

Ustanovljena

leta 1882.

Upravno premoženje

v letu 1910

K 20,500.000—

Račun:
pri avst. poš. hran. šte. 823.406,
pri ogr. poš. hran. šte. 19.864.

Kolinska cikorija je najboljša!

Učiteljska tiskarna, Frančiškanska ulica št. 8

registrirana zadruga z omejenim jamstvom

priporoča svojo bogato zalogo najnovejših tiskovin za šole, krajne šolske svete, županstva in druge urade. — Tiskarna sprejema vsa v tiskarsko in litografsko stroko spadajoča dela ter jih izvršuje točno, okusno in po solidnih cenah. — Tiskanje šolskih knjig in časopisov.

Lastno založništvo.

Muzikalije.

Telefonska šte. 118.

Najmodernejše črke.

Litografija.

Poštna hranilnica šte. 76.307.

Prvi slovenski pogrebni zavod v Ljubljani

Prešernova ulica šte. 44.

Prireja pogrebe od najpreprostejše do najelegantnejše vrste v odprtih kakor tudi s kristalom zaprtih vozovih. — Ima bogato zalogo vseh potrebščin za mrlične kakor: kovinsate in lepo okrašene lesene krste, čevlje, vence, umetne cvetlice, kovine, porcelana in perl.

Za slučaj potrebe se vljudno priporočajo

Najnižje cene!

TURK in BRATA ROJINA.

Del. glavnica:
K 5,000.000.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Rez. fond
K 450.000.

Stritarjeva ulica šte. 2.

Podružnice v Spljetu, Celovcu, Trstu, Sarajevu in Gorici.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih $4\frac{1}{2}\%$.